

Gidba Perfetta

Noel Tanti

Il-mistednin dalwaqt kienu se jaslu u Greta kienet għadha qed tfarfar ir-ritratti fuq il-ħarriegā. Il-Musulew tal-Memorji kienet issejħilhom. Stampi minn ħajjithom li r-raġel tagħha kien ikkalzra fi frejms tal-fidda, kollha tal-istess daqs u għamla. Is-soltu, it-tindif tagħhom kienet biċċa xogħol tiegħu imma l-mistednin kienu se jaslu dalwaqt u Greta ddeċidiet li tagħmilhom hi.

Ġie f'idejha r-ritratt tat-tieg. Kien l-unika tifkira li għad fadlilha tal-ġurnata meta quddiem qrabathom u Alla, ħalfet ruħha u ġisimha lil dak ir-raġel wieħed biss. Ma kienx xi tieg gwapp. Kollox kien sar b'ġirja bla nifs biex kemm jista' jkun ħadd ma jinduna li taħt il-bjuda verġni tal-libsa kien hemm tarbija qed tinħema fil-ġuf tal-għarusa.

Mument miġnun, frott l-indifferenza mnebbha minn żewġt iġsma mitlufin fis-saħna ta' xulxin. Kellha sbatax-il sena. Hu wkoll. Ommu u missieru kienu isfel jixxalaw fil-festin tal-għoxrin anniversarju tagħhom. Hi u hu žgiċċaw bil-moħbi u telgħu f'kamartu. Sakkru l-bieb warajhom u nfexxew fi ħwejjigħom, iħollu, jniżżlu, jgħollu u jneħħu sakemm fl-aħħar laħamhom sab is-serħan f'sura waħdanija.

Hu u jimbotta ġo fiha kien beda jgħattilha ħalqha. "Tgħajjatx għax jekk jisimghuk naqgħu għan-nejk." Greta semgħetu imma ma tatx kasu. Moħħha kien ħuġġieġa. Kienet muġuġha għax din kienet l-ewwel darba li kienet laqgħet raġel bejn saqajha. Hasset it-tingiz, hasset il-ħruq imma ma kienx

jimpurtaha. Ghafsiġta aktar magħha. Ġibditlu f'xagħaru, ilsienha f'ħalqu, ħalqha miftuħ beraħ qisha riedet tibilgħu sħiħ.

Laħqu l-kejk u x-xampanja bl-eżatt. Hu u Greta niżlu nkiss inkiss, għannqu liċ-ċelebrati u kielu u sikru. Wara li ntemm kollox, wassalha lura d-dar u qabel ma ħarġet mill-karrozza, taha basket tal-plastik bil-liżar maħmuġ fih. "Jekk issibu ommi toqtlok. Aħjar taħslu int imbagħad tgħaddihuli. Aktar *safe*," qalilha. Imbagħad biesha.

Greta nnutat li l-ħġieġa tal-frejġ kienet imxaqqa. Mir-rokna ta' fuq il-lemin tar-ritratt, kien hemm farrett nieżel sa nofs wiċċha. X'aktarx mar jimshu bil-mod goff tiegħu u għafas wisq u l-ħġieġa ċediet. X'kien ma bidilhiex? Greta ħarset lejn ir-ritratti l-oħra u l-ebda wieħed minnhom ma kien imkisser. Dak biss. Taż-żwieġ.

"Imma kif jista' jkun? Wara darba?" Greta ma kinitx taf kif taqbad twieġbu mingħajr ma taqa' fi klixè. "Mort ma' xi ħaddieħor! Trid tbellagħha lili. Irrid test tad-DNA." Għajnejh kienu mtlew bid-dmugħ u jdejha beda jagħlaqhom f'ponn. "Issa x'se nagħmlu? X'se jaħsbu fuqi? Għalfejn għandi niġi kkastigat b'dan il-mod?"

"Il-mamà u l-papà jridu li niżzew ..."

"X'inhu? Għidtil lil ommok u 'l missieriek?"

"Iva."

"Qabel ġejt tgħid lili?"

"Iva."

"Mela tlietha? U jekk mhux tiegħi? Jekk hu ta' xi ħaddieħor? Issa jiġri x'jiġri ommok u missieriek jafu x'qgħadt tagħmel miegħi. Madonna x'mistħija. Issa x'se ngħidilhom la niltaqa' magħhom? Qas se jkolli wiċċ inħares lejhom. Speċjalment ommok. Madonna x'waħda għamiltli. X'mort tivvinta ..."

"Iridu li niżzewgu malajr kemm jista' jkun, qabel ma nibda nidher." Dakinhar tal-anniversarju, Greta kienet ħasbet li hekk kif jinxeft l-għaraq u l-bżieq, setgħet tkompli b'ħajjitha. "Ma nafx jekk irridx niżzewweg."

"Tgħidx ħmerijiet. Issa għaffiġtha, tard wisq. Missek ħsibtha qabel mhux l-ewwel mort ..." Hawnhekk, f'dan il-punt, waqfet tisma'. Ġabet quddiem għajnejha lil missierha jinfaqa' jibki hekk kif qaltlu li kienet tqila. Greta kienet il-mimmi t'għajnejh u dakinhar kienet wegġgħetu ħafna u fil-fond. Ommha kienet tatha ħarsa mimlija mibegħda.

“Imma inti trid li niżżewġu?”

“Mhux ovvja,” qalilha hu u jħares lejn żaqqha, li issa f’moħħu kienet diġà bdiet tieħu l-forma ta’ xi ħadd rieqed hemm taħt. “Jien mhux it-tip li se naħrab mill-iżbalji tiegħi. M’iniex tifel żgħir.”

“Kif se nagħmlu bl-università?”

“Issa l-ħolm insieħ. Issa nsibu xogħol għax għandna bżonn il-flus. Bl-università mhux se tieħu xejn speċjali. Fl-aħħar mill-aħħar xogħol bħal ħaddieħor se ssib.”

It-tieg ġie u telaq. Sa fejn taf hi ma ttiħdux ritratti ħlief għal dak il-wieħed li kellha f’idejha. Greta kienet qed tħares ċass, fil-vojt, mentri żewġha kien jidher frisk, għajnejh iridu jixpakkaw bil-ferħ.

Il-qanpiena tal-bieb daqqet. Minn imkien sponta Robert. “Toqgħodx tiffitta fuqhom dawk, qalbi. Suppost kelli nagħmilhom jien. Ħallihom. Min se jagħti kas? Dawn Victor u Louise ta.”

Faqqgħalha bewsa fuq moħħha u mar jiftaħ il-bieb.

“Prosit x’ikla dik. Għandek idejk tad-deheb fejn jidħol it-tisjir.”

“Anki fejn jidħol il-*poker*,” irribattiet Greta. “Lesti ruħek biex issib post ieħor fejn toqgħod għax sa sagħtejn oħra nkun kaxkartilkom dar, garaxx u ġnien.”

“Immorru għand ommu. Tħabbilx rasek,” qaltilha Louise hi u tiġbed nifs. “Tieħu gost bina għax għadha tgħidli s’issa li sraqthulha – erbatax-il sena wara.” Għaddiet lil Greta n-nitfa trembila li kien għad fadlilhom. Greta poġġietha ma’ xufftejha u soffiet id-duħħan ħelu tagħha.

Iż-żewġ nisa kienu qegħdin barra fuq il-parapett, taħt il-ħarsa sindikajra tal-qamar kwinta. Żiffa kajmana kienet qed timbotta sħab tqil mimli xita lejn in-naħa tagħhom.

“Daqt tagħmel ix-xita,” irrimarkat Louise.

“Tgħid?” weġbitha Greta.

“Tinħass. U jekk il-lejl jibqa’ jiksaħ jaf anki silġ jagħmel!”

“Jew borra.”

“Allaħares.”

“Għalfejn? Il-borra togħġobni. Tagħtini wens.”

"Mhux bħali. L-ewwel darba li doqtha konna d-Danimarka għall-Milied. Il-pajsaġġ kien qisu tal-kartolini imma meta ġejna biex noħorġu mill-ħotel spicċajna qisna mexjin f'għalqa mxarrba. Spicċajna għasra. Le ħi. Xejn ma laqtitni."

Greta kellha minkbejha jistrieħu fuq iċ-ċint, wiċċha lejn it-triq. Louise kienet qed tħares in-naħa l-oħra, lejn it-tieqa li tagħti għal ġos-salott. Għajnejha kienu fuq żwieġhom li baqgħu ġewwa jitekllmu u jiċċaċċraw.

"Bilħaqq," tenniet Louise. "Il-Ġimgħa ta'wara li nkunu ġejna lura mill-Ġreċja, inti u Robert mistednin għandna. Żommuha *free*."

"Orrajt."

"Vera nixtiequ li kieku ssiefru magħna. Nieħdu gost."

"Anki aħna nixtiequ. Imma bħalissa qegħdin kemxejn daharna mal-ħajt. Għollew il-mizata taż-żgħar u Luke għandu bżonn xi *tablet* jew x'naf jien biex ikun jista' jagħmel il-kors. Kollox flus."

Greta tefgħet l-aħħar ġamra fuq il-bankina ta'taħthom. Wara żewġ sekondi ħajja, mietet. "Għal darb'oħra."

Louise kienet għadha qed tħares lejn l-irġiel tagħhom. "Meta ħa jikbru?"

Greta daret. Rathom imqabbdin f'xulxin, jissarraw qishom żewġt iġriewi kbar.

"Insieha," qalet Greta. "Laħqu l-livell massimu tal-maturità tagħhom. Sentejn oħra tibda t-triq tan-niżla. Alla magħna."

Louise tbissmet imma mbagħad tenniet: "Il-vera ngħir għalikom."

"Eh?" irrispondiet Greta, xi ftit mifxula.

"Inti u Robert. Għandkom ħajja perfetta. Għadkom żgħar, b'saħħitkom, għandkom tlett itfal il-ġmieg tagħhom, tgħixu f'dar sabiħa. Sa ċertu punt moħħ ir-riħ, imma mhux b'mod irresponsabbli. Vera nammirakom."

Greta ma kinitx taf x'se taqbad tgħidilha. "Aħna m'aħna xejn speċjali. Bħal kulħadd."

"Tifhimnix ħażin. Mhux qed ngħid li kellkom ħajja faċli. Imma għamiltu l-aħjar li stajtu, dejjem ħdimtu flimkien u emmintu f'xulxin. Nammirakom ħafna fuq hekk."

Greta bdiet taħseb ħażin. "Intom kollox orrajt?"

"X'jiġifieri?"

"Ma nqalgħalkom xi ħaġa hux? Taf li tista' tgħidli jekk hemm xi ħaġa li ..."

Louise infaqqgħet tidħaq. "Le, le, kollox orrajt aħna. Werwirtek xi ftit b'din

il-prietka minn imkien. *Sorry*. Naħseb pejjipt wisq u tela' għal rasi. Għalhekk il-ħafna kumplimenti wkoll. Moħħi mimli duħħan."

Greta ħadet ir-ruħ. "Mhux qed ngħidlek biex tieqaf mill-kumplimenti ta ..."

"Issa tard wisq. Mur tnejjek. Aħjar toħroġ dik id-deżerta minn hemm ħa naraw xi tgħid. U qabel ma dawk it-tnejn ikorru. Dik il-lampa ma nafx kif għadha ma saritx frak."

Robert biesha fuq moħħha.

"Ejja ħa ngħinek. Inlestu aktar malajr."

"Le. Ma rridx. Mur 'l hemm." U imbuttatu bil-ħlewwa. "Għad m'għandix ħafna ngħas."

"U trid tibqa' mqajma tistenna lil Luke ..."

Greta ħarset lejn l-arloġ tal-kċina. Is-sagħtejn skorru. "Daqt jidhol."

"Il-manwal tal-ġenitur perfett: Meta jkollok riħa taqsam ta' ħaxixa, stenna lil uliedek jiġu lura minn Paceville biex tara jekk a) xorbux, b) pejpux jew c) qalgħux xebgħa. Jekk hemm bżonn, ċanfarhom. Urihom li minkejja li għadek kif blajt biżżejjed duħħan biex tistordi lil Bob Marley, inti adult responsabbli u dedikat."

"Mur orqod," qaltlu hi u tagħtih daqqa ta' sieq.

"Iddumx," qalilha, u telaq.

Greta daret lejn is-sink imbullat bil-platti, borom, frieket, skieken, tazzi, kuċċaruni, eċċ. Qabdet il-flixxun tas-sapun u għammdet kollox bih, fetħet il-vit u ntefgħet togħrok u tlaħlaħ.

Robert kellu raġun. Kienet bi ngħas u għajjena u l-aħħar ħaġa li kellha aptit tagħmel kienet li taħsel il-platti. Imma rasha riedet tixpakka bil-ħsibijiet. Żgur ma kinitx se torqod. Baqqgħet thewden fuq il-ħajja perfetta' li Louise, milli jidher, kienet tgħir għaliha. Meta Greta kienet żgħira, hekk kif bdiet idduq l-ewwel nitfa liberta' – tixtri l-ħwejjeġ tagħha u toħroġ waħedha ma' sħabha – l-immaginazzjoni tagħha splodiet. F'daqqa waħda l-erba' ħitan ta' kamritha ma baqqgħux jesgħuha. Riedet tikteb l-istejjer u l-poeżiji, tivvjaġġa, iddur id-dinja, tiltaqa' ma' ħafna nies differenti, taqsam esperjenzi magħhom u titgħallem ħafna u ħafna affarijiet. Riedet issir persuna famuża u prezzjuża

li għandha skop f'ħajjitha u xi ħaġa siewja xi tgħid.

Minflok qiegħda d-dar ta'nsel il-platti. Il-ħolm tagħha sfaħxa fix-xejn, b'ħad-duħħan tal-*joint* li kienet pejpet ma' Louise. Louise kellha żball. Greta ma kinitx qed tgħix ħajja perfetta imma *gidba* perfetta, gidba li qatt ma riedet temmen. Għalhekk ma kinitx kuntenta.

Is-serratura tal-bieb ta' barra čekket u l-bieb infetaħ. Daħal Luke, il-kbir tagħha. Inħasad xi ftit jara lil ommu hemm. "Haw', Ma. X'kien għadek imqajma?" Sakkar il-bieb warajh, neħħa l-gakketta u tefagħha fuq is-sufan.

"Għadni kif lestejt na'nsel il-platti." Marret fuq binha u bisitu fuq moħħu. Ingibed ftit lura.

"X'gara, Luke?"

"Xejn."

"Għidli."

"Xejn, Ma. Vera. Ma gara xejn. Kif kienet l-ikla?"

"Skont Louise kienet meraviljuża."

"Halli għaliha. Dik tgħix għall-ikel. Ul-*poker*? Irbaħtu biżżejjed biex tibagħtuni nistudja s-Sorbonne?"

"Hemm. Le. Però l-papà jaf xi ħadd ma' min tista' tmur ta'ndem biex tħallsilna dak li tliġna."

"Xejn ġdid. Anzi, kont na'nsel li xi darba għad titilfu lili. Nispiċċa għand Louise u Victor."

"Qas qatt," qaltlu ommu.

Luke tbiissem u ttewwweb. "Il-Pa na'nsel li qed jonħor bħalissa, hux?"

"Iva."

"Jien tiela' wkoll. Imfarrak."

"*Good night*."

"Int se tibqa' haw'?"

"Na'nsel ftit ieħor fuq dnuvieti mbagħad nitla'."

"Narak mas-sebħ mela," qalilha b'ton nebbiexi u telaq lejn kamartu.

Greta baqgħet tħares lejn sakemm inbela' mid-dlam. Semgħetu jiftaħ il-bieb, jixgħel is-swiċċ u jintelaq fuq is-sodda. Setgħet tarah quddiem għajnejha, mitluq għal tulu, jonħor bi kwiet, id-dawl mixgħul, il-bieb miftuħ. L-istess bħal meta kien għadu tifel żgħir. Ma nbidilx.

U hi? Baqgħet l-istess? Reggħet dawret ħarsitha lejn ir-ritratt tat-tieg.

Fil-ħġieġa mxaqqa, ir-ritratt qadim tal-għarusa u r-riflessjoni ta' wiċċha kanġew f'xulxin. Kien hemm żewġ persuni qed iħarsu lejha: għajjiena, imħassba, mitlufa. Fuq, fil-kamra tas-sodda, kien hemm Robert, li kienet ċerta li jħobbha. Forsi ma kienx iħobbha minn dejjem, x'aktarx tgħallem iħobbha hu u jgħix magħha. Kien hemm ukoll uliedha, l-egħżeż ħaġa li għandha imma ... kienet tħobbhom? Li kieku kellha tagħżel issa, bejn il-ħolm u l-familja, x'tagħżel?

Mal-ħġieġ tat-tieqa tas-salott semgħet it-tektik tal-qtar tax-xita. Luke kien daħal lura d-dar bl-eżatt. Greta resqet lejn it-tieqa u mexxiet il-purtieri. Barra kien kważi dlam ċappa, kulma kien hemm kien id-dawl tal-garaxx tal-ġirien. Ippruvat tħares lil hinn, fid-dlam, iżda x-xita ma ħallithiex. Ressqet il-pala t'idha mal-ħġieġa u l-keśha li kien hemm barra ħassitha dieħla f'għadamha. Għal mument, Greta nsiet jekk hix qiegħda ġewwa jew inkella barra. Hasset lilha nnifisha għasra, ħwejjigħa tqal. Xtaqet li kieku x-xita tinbidel f'borra, li tintradam taħtha u tinsa l-ħolm fieragħ ta' żgħożitha, u tintelaq fil-keśha u fil-wens ta' ġuf abjad mingħajr kundanni. Tneħħi l-uġiġ u tgħatti, tgħatti kollox.

Iżda l-borra ma niżlitx. Ix-xita tqawwiet u bdiet tħabbat mal-ħġieġ bil-qilla, donnha trid tifqgħu. Greta żammet sod. Idha ħallietha tistrieħ mat-tieqa biex iżżomm il-maltemp milli jidħol f'darha. F'daqqa waħda l-lejl ħa xejra mostruza; ġgant magħmul mill-baħħ u mill-ilma, b'għajn waħdanija tħares lejha minn wara sħab għaźżien mitluq għal rasu. Ir-rassenjazzjoni li kienet ħakmitha f'tit tal-ħin qabel issa nbidlet f'saħna ta'demm. Kienet lesta li tiġġieled. Kienet lesta li tagħmel minn kollox sabiex tieħu lura dak li bi dritt kien tagħha: il-ħolm, iż-żogħżija, ħajjitha.

Imma kif? X'għandha tagħmel? Ma tafx. It-taqbida kienet se tkun enormi u f'daqqa waħda reġgħet ħassitha bla saħħa. Għajjiena. Redikola. Għax dak li kienet qed tħoss ġewwa ma kellu x'jaqsam xejn ma' dak li kien qed jiġri barra. Ix-xita u d-dlam ma kienu xejn għajr xita u dlam. Fil-ħajja ma kienx hemm metafori, personifikazzjonijiet u ħmerijiet oħra bħal dawn għax ħadd ma kien jgħix lil hinn minnu nnifsu. Ħadd ma kellu l-ħila li jagħżel triqtu jew inkella li jreġġa' lura u jibda mill-bidu. Fl-aħħar mill-aħħar kellha ċcedi għar-ritmu tal-ħajja, tilqa' t-tarbija u l-imħabba ta' raġel li, kieku kien għaliha, qatt ma kien se jkollha. Il-gidba hemm kienet għadha, tidwi wara dan iż-żmien kollu. Imma l-leħen li lissinha kien differenti. Il-gidba ma baqgħetx tinstema' oxxena u qarrieqa, forsi qatt ma kienet.

Greta ressqet idejha minn mat-tieqa. Kellha ftit apprensioni, imma ma ġara xejn. Il-ħġieġ ma nkisix u dak li kien barra baqa' barra u dak li kien ġewwa baqa' għall-irdoss. Il-qamar, innutat, kien inħeba kompletament.

Għalqet il-purtieri. Hi u għaddejja minn quddiem il-ħarrieġa tat l-aħħar daqqa t'għajn lejn ir-ritratt tat-tieġ. Il-ħġieġa mkissra dejqitha ħafna, aktar minn qabel. Għadha filgħodu tixtri gwarniċ ġdid u tibdilha. Forsi tieħu r-ritratt għand xi ħadd biex ikabbarulha u jdendluh mal-ħajt flok iħalluh mitluf fost l-oħrajn. Imbagħad tara.

Imm'issa se tmur torqod. Tftet id-dawl, u bil-ħila ta' xi ħadd li dara jgħix fl-istess post għal ħafna snin, innavigat id-dlam sakemm sabet lil żewġha fil-kamra tas-sodda.